

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจนะ ตั้งใจฟังธรรม อาหารไปเลี้ยงร่างกาย แต่ธรรมะเลี้ยงหัวใจ เห็นไหม เราเกิดมา เราอยากมีความสุขกัน เราปรารถนาความสุข ทุกคนเกลียดความทุกข์ แต่เวลามันไปประสบเข้า เห็นไหม ความสุขมีชั่วคราว แต่ความทุกข์มันอยู่กับเรานะ การขบ การเมื่อย การเหยียดคู้มันก็เป็นความทุกข์อันหนึ่ง เป็นสัญชาตญาณที่เราจะหลบหลีกเลี่ยง สิ่งนี้มันเป็นสังขารธรรม สังขารธรรมนะ

การเกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ ถ้าได้เกิดเป็นมนุษย์ เห็นไหม ไม่ได้เกิดเป็นมนุษย์นี่ จิตมันต้องเกิดโดยธรรมชาติของมัน แต่เราจะปฏิเสธของเรา ทางวิทยาศาสตร์ เราว่าต้องพิสูจน์ได้ การเกิดและการตายพิสูจน์ไม่ได้ มันพิสูจน์ไม่ได้ มันพิสูจน์ได้แต่ว่าเกิดมาแล้วนี่ถึงจะพิสูจน์ได้เป็นวิทยาศาสตร์ แล้วเราก็อศึกษากันในปัจจุบันนี้และเรื่องโลกๆ นะ ถ้าเรื่องโลกเป็นเรื่องของเรา เรื่องของเราคือเรารู้ได้สภาวะแบบนี้

ถ้าเรื่องของธรรมนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ต้องปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์นะ ต้องสร้างพื้นฐานมา จิตใจของเรามันหยาบ มันสร้างพื้นฐานมา มันไม่ยอมรับไง มันไม่ยอมรับความจริงว่าเวลาเกิดอะไรพาเกิด กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กันนะ

พอเราเกิดมาแล้ว เวลาเราทำหน้าที่การงานแล้วเราอยากมีบ้าน ทุกคนอยากมีบ้าน อยากมีรถ อยากมีปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัยเห็นไหม เราต้องแสวงหา แต่เวลาธรรมะนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชนะมารแล้ว เห็นไหม

“มารเอ.. เธอเป็นผู้สร้างเรือนบนหัวใจของเรา บัดนี้เธอจะสร้างเรือนขึ้นมาไม่ได้อีกแล้ว”

เรือนยอด เห็นใหม่ บ้าน ๓ หลัง ความโลภ ความโกรธ ความหลง เรือนยอดของมารไป

“เราได้หักเรือนยอดของเธอแล้ว เธอจะเกิดอีกจากเราไม่ได้เลย”

นี่บ้านในหัวใจใจ เรือนในหัวใจของเรานั้นยังต้องมีเรือนมีรัง มันต้องอาศัยอยู่ จิตมันยังเวียนตายเกิดไปอยู่นะ เราสร้างบุญกุศลกันที่นี้ไง ที่ให้เรือนของเรานี้ ที่อยู่ของเรานี้มันมีความร่มเย็นเป็นสุข บุญพาเกิด ในเมื่อเรายังต้องเกิดอยู่ เห็นใหม่ ให้บุญพาเกิด

สิ่งที่บุญพาเกิด เห็นใหม่ เกิดมาประสบโอกาส มันไปประสบโอกาสนะ อำนาจวาสนาคือโอกาส โอกาสที่เราได้กระทำ สิ่งที่เราได้กระทำแล้ว ถ้าบุญกุศลมันสิ่งที่มีบุญมา สิ่งที่เรากระทำนั้นมันจะประสบความสำเร็จของเรา อันนี้มันเป็นเรื่องหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องนะ

แต่เพราะค้นหาความทะยานอยาก มันบอกไม่ได้สมใจของมัน มันทำให้เป็นความทุกข์ใจ ความทุกข์มันคืนรนของมัน แต่เราทำตามหน้าที่ของเรา หน้าที่ของเราปัจจัยเครื่องอาศัย เราต้องหาที่อยู่อาศัยของเรา ชีวิตนี้มันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย นี่ปัจจัยเครื่องอาศัยเป็นของชั่วคราว เห็นใหม่ ความจริงคืออะไร?

ความจริงคือความสุข-ความทุกข์ในหัวใจ สิ่งที่เราได้รับความสุข-ความทุกข์นั้น เพราะกรรมนี้มันล่วงพ้นสุขและทุกข์ ข้ามพ้นไป ข้ามพ้นสุขและทุกข์ สุขเห็นใหม่ เวลาจิตสงบขึ้นมามีความสุขชั่วคราว ความสุขอย่างนี้เป็นที่อาศัยนะ

เราเสพปัจจัยเครื่องอาศัย เราก็มีความสุข เราได้ใช้สอยของเราตามความปรารถนาเรา เราก็มีความสุขของเรา นี่ความสุขของกายนะ กายมันได้เสพได้อาศัย แล้วกายมันต้องการอาหารของมัน ถ้าเราไม่มีอาหารไปเลี้ยงกระเพาะ มันจะร้องมาก มันจะคืนรนของมัน เห็นใหม่ ชีวิตมันเป็นอย่างนี้ ชีวิตเกิดมาต้องมีอาหารเป็นเครื่องดำรงชีวิต

เวลาเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เขาก็มีอาหารของเขา อาหาร ๔ ในวิญญู วิญญูณาหาร ผัสสาหาร พรหมต้องมีผัสสาหารเข้ามา มนุษย์เรากวฬิงการาหาร

อาหารเป็นคำข้าว สิ่งที่อาหารเป็นคำข้าว นี้อาหารเป็นคำข้าวแต่ใจมันพอไหมล่ะ สิ่งที่มีมืออาศัยแล้วนี่ มีอาหารดำรงชีวิตแล้วมันพอไหม มันไม่พอของมันเพราะมันดิ้นรน

ความคิดตามปรารถนาไม่ใช่เป็นต้นหาความทะยานอยากนะ หน้าที่การงานมนุษย์เรามีความอยากเป็นธรรมดามีพื้นฐาน ความอยากเป็นพื้นฐานของมนุษย์นะ ต้นหาความทะยานอยาก สมุทัยมันมีโดยธรรมชาติของมัน แต่เราเปลี่ยนแปลงมันไง เราควบคุมมัน เอาต้นหาความทะยานอยากนี้อยากในเหตุ อยากในการสร้างเหตุ อยากในเหตุ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

ถ้าเราเชื่อในธรรมะ เราเชื่อในสิ่งที่ว่าความสุขขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่แสวงหาสังขารที่มีอยู่แล้ว มันรู้คั่นมาจากไหน มันรู้คั่นมาจากหัวใจของเรานะ รู้คั่นมาจากหัวใจของเรา สุข-ทุกข์มันมาจากไหน สุข-ทุกข์มันมาจากใจ ใจเห็นไหม ใจแก้ไข จิตแก้ไขจิต เราต้องเอาความรู้สึกรู้สึกของเราไปแก้ไขความรู้สึกรู้สึกของเรา

ถ้าเราจะเอาความรู้สึกรู้สึกไปแก้ไขความรู้สึกรู้สึกเรา เราเอาอะไรไปแก้ไข เราต้องมีศรัทธาความเชื่อก่อน ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อนะ เชื่อในอะไร เชื่อในศาสนธรรม ธรรมะคืออะไร เห็นไหม “โอปนยโก” ร้องเรียกสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม มันจะเรียกใครมาดู นี่เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม เราก็ว่าเราทำประชาสัมพันธ์เรียกให้เขามาสัมผัสในศาสนา

แต่หัวใจของเราละ เราเรียกร้องความรู้สึกรู้สึกของเรา เรียกร้องสิ่งที่มันส่งออกความคิดมันส่งออกนะ ความรู้สึกเรามันส่งออก มันรับรู้มัน รับรู้ไปหมด รู้หมดเรื่องโลกเรื่องจักรวาลรู้ไปทั่วเลย แต่ไม่รู้จักตัวมันเอง เห็นไหม เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม สัตตะผู้ข้อง สัตว์โลกคือหัวใจ สัตว์โลกคือจิตที่มันเกิดขึ้นมาในปฏิสนธิจิตเป็นมนุษย์

ธรรมชาติของมนุษย์ ธรรมชาติของความคิด ธรรมชาติของพลังงานมันส่งออกไป เห็นไหม เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม เรียกร้องความรู้สึก เรียกร้องสัตตะผู้ข้อง สัตว์คือสัตว์โลก คือสัตว์เรา โลกทัศน์ ใจสัตว์ตัวนี้ ให้กลับมาดูหัวใจของมัน ให้กลับมาหาความร่มเย็นเป็นสุขในหัวใจนี้

ถ้ากลับมาหาความรุ่มเย็นเป็นสุขในหัวใจนี้ เห็นไหม ถ้าจิตมันสงบเข้ามา “ความสุขใจเท่ากับความสงบไม่มี” การพักผ่อนที่ดีคือการหลับการนอน การหลับการนอนนี้พักผ่อนหัวใจ การหลับการนอนหลับเต็มอิมนี้ตื่นมาสดชื่นมาก

แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันได้พักของมัน ถ้าได้พักของมัน ความสุขใจเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วไปหาได้ที่ไหนล่ะ มันจะหาได้ที่ไหน เราจะไปที่ไหนก็หาไม่เจอ เราจะไปจักรวาลไหนนะก็เรานี้ไป เราไปนี่เอาเลือดเนื้อเชื้อไขไป ร่างกายนี้ไป แต่หัวใจมันอยู่ไหน หัวใจมันอยู่ที่เรานี้ต้องตั้งสติขึ้นมา ตั้งสติระลึกที่อยู่ ระลึกที่อยู่ เวลากำหนดพุทโธ ขึ้นมามันก็เป็นธรรม ถ้าเรารู้แต่ท่องบ่น ไม่มีสติตั้ง มันเพื่อเจ้อไป เห็นไหม

ในการใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เวลาความคิดที่มันใช้ปัญญานะ ปัญญาในศาสนาเรานี้ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือปัญญารอบรู้ในกองสังขาร สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง ปัญญารอบรู้ความคิด ถ้ามันรอบรู้ความคิด มันควบคุมความคิดมันได้ ถ้าควบคุมความคิดได้นะ ความคิดมันเกิด-ดับ พอความคิดควบคุมมันได้ มันอายนะ

กิเลสนี้เหมือนขโมย เวลาเราจับกิเลสได้ จับขโมยได้ ขโมยมันจะขอมสารภาพ ขโมยมันจะอายนะ มันจนด้วยหลักฐาน สติมันทันความคิด มันอายมันหยุดของมัน พอมันหยุดของมัน นี่ไง จิตสงบ เห็นไหม พอมันปล่อยวางขึ้นมามันจะมีความสงบของมัน ชั่วครู่ชั่วยามมันก็ไปอีกเพราะธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น

คูสิ น้ำตกมันตกจากที่สูง น้ำตกมันตกจากภูเขา มันรุนแรงขนาดไหน ความคิดที่มันออกมาจากใจนะ มันรุนแรงขนาดไหน แล้วพอเราไปรู้ทันมันเข้า ไปจับไปต้องมันได้ มันหยุดชั่วคราว พอหยุดชั่วคราวเหมือนกับเขื่อนกั้นแล้วเขื่อนมันแตก น้ำก็โจนลงเขา เหมือนเดิม พอสติมันยับยั้งได้ชั่วคราว เดียวมันก็โจนลงจากเขาเหมือนเดิม เหมือนกันเราตามเข้าไป ตามเข้าไปจนมีความชำนาญนะ จนบังคับบัญชามันได้ จนควบคุมจิตนี้ได้ นะ ควบคุมจิตนี้ได้เนี่ยเอ็กคตารมณั จิตตั้งมั่น ความสุขมันเกิดนะ

จากสิ่งที่มีมันแผดเผาเรานะ ความคิดนี้มันแผดเผาเราตลอด ความต้องการค้นหาความทะยานอยาก แต่เวลาเรามีความเพียรชอบ ความเพียรคือความวิริยะอุตสาหะ

นี่มันแผดเผาไหม้ ความแผดเผาที่มันเป็นค้นหาความทะยานอยาก ก็มันแผดเผาแล้วมันไหม้

คุณสิ เวลาไฟมันลุกไหม้ มันไหม้เชื้อไฟไปหมด แต่ถ้าเราเปลี่ยนแปลงไฟนี้เป็นประโยชน์กับเราไง ถ้าไฟนี้เป็นประโยชน์กับเรานะ เราไปหุงต้ม เราไปทำอาหารเรา เราไปทำความอบอุ่นของเรา เห็นไหม ความคิดที่มันเป็นโทษ ความคิดที่มันเป็นกิเลสค้นหาความทะยานอยากมันแผดเผาเรา มันแผดเผาหัวใจ ความคิดนี้มันแผดเผาหัวใจ เห็นไหม

แต่ถ้ามันเป็นปัญญาละ มันเป็นสติสัมปชัญญะที่มันควบคุมไปนะ มันก็เป็นความคิดเหมือนกัน แต่ความคิดที่ดี ความคิดที่ควบคุมตัวเอง ความคิดที่ยับยั้งความคิด ความคิดยับยั้งตัวเอง ถ้ามันหยุดได้ เห็นไหม สิ่งนี้มันเกิดได้ไง ไฟมันแผดเผาทุกๆ อย่างไปนะ ปัญญา..

คุณสิ กาลเวลามันกินเราไปตลอด มันแผดเผาร่างกาย ชาติรู้เนี่ยมันแผดเผา ถ้าไม่มีชาติรู้ ไม่มีวิญญาณอยู่ ร่างกายคนมันอยู่ไม่ได้หรอก มันต้องเน่าเสียไปเป็นธรรมดา แต่ที่มันมีจิตอยู่ เห็นไหมพลังงาน ตัวพลังงานมันแผดเผาอยู่ มันแผดเผาประโยชน์ร่างกายมันก็อยู่ได้ สิ้นลมหายใจจิตออกจากร่างไป ร่างกายนี้เน่าเฟะเน่าอน แต่ในปัจจุบันนี้มันแผดเผาอยู่ นี่เกิดสังขารม โอปนียโก เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูกรรม มีสติสัมปชัญญะตั้งขึ้นมา ปัญญามันเกิดขึ้นมา

สิ่งที่มันเป็นกรรมมันแผดเผาอะไร แผดเผาจิตใจ มันรู้ทันจิตใจ มันรู้ทันสิ่งที่มันมีอำนาจเหนือเราไง เห็นไหม บ้านเรือนเราสร้าง เราแสวงหามาเพื่อเราได้อาศัยเป็นปัจจัย เครื่องอาศัย มีปัจจัย ๔ มีบ้านมีเรือนอาศัย

นี่เรือนในหัวใจนะ กิเลสมันสร้างตลอด แต่เวลาธรรมะมันสร้างขึ้นมามีปัญญาก็เป็นปัญญาขึ้นมา มันสร้างเป็นสังขารขึ้นมา มรรคญาณมันเกิดขึ้นมา มันทำลายกิเลสทำลายกิเลสเห็นไหม จนทำลายนายช่างใหญ่ นายช่างใหญ่คือพญามารที่มันสร้างบ้านสร้างเรือนในหัวใจเรา มันสร้างบ้านสร้างเรือนแล้วมันควบคุมเรา ปัญญาเราไล่ตามเข้าไป ถ้ามันทันขึ้นมา เห็นไหม ชีวิตมันจะมีคุณค่าไง

เรามาแสวงหากันนะ เรามาทำบุญกุศลกันก็เพื่ออำนาจวาสนา เพื่อได้ฟังธรรม สัจธรรมนี้มันจะสะท้อนหัวใจเรา ให้มันรู้จักชีวิตนี้มีคุณค่า คุณค่าของชีวิต ทรัพย์สมบัติเราเป็นคนหามันมา เราใช้เป็นประโยชน์มันจะเป็นประโยชน์ ถ้าเราใช้ไม่เป็นประโยชน์ เราเป็นจี๋ขำมัน มันจะเหยียบย่ำหัวใจเรานะ

แต่ถ้าเราได้หัวใจเรา เราได้ความรู้สึกอันนี้มา เห็นใหม่ คุณค่าของชีวิต คุณค่าของสังขาร โอปนยิกอ เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม ธรรมในหัวใจของเราจะเป็นสมาธิธรรม เป็นปัญญาธรรม เป็นสังขารธรรม แล้วเป็นธรรมเหนือโลก ถ้ามันทำลายนายช่างเรือนใหญ่แล้วอะไรมันจะต่อเนื่องกันไป?

สิ่งที่เกิดตายๆ ที่มันเกิดตายพาเราเกิดเราตาย เราต้องทำลายมัน เราเห็นมันนะ การฆ่ากิเลสเป็นความประเสริฐอย่างยิ่ง การฆ่ากันทำร้ายกันนะ ปานาติปาตา สิ่งที่ไม่ควรทำเลย การฆ่ากัน ทำลายกัน การเบียดเบียนกัน สิ่งนั้นสร้างบุญสร้างกรรมทั้งหมด มันเป็นเวรเป็นกรรมนะ เสร.. ย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร แต่นายช่างใหญ่ มารของเรานี้จะระงับไม่ได้ จะต้องทำลายมัน ทำลายด้วยมรรคญาณ ทำได้ด้วยสติ ด้วยปัญญาของเรา ไม่มีใครทำลายให้เราได้นะ

ความคิดของเราในหัวใจของเรา เราเก็บสะสมไว้ เราคิดสิ่งต่างๆ คิดดีคิดชั่วในใจเรา ใครจะรู้อะไรไปกับเรา แต่ถ้าเราเกิดปัญญาขึ้นมา มันชะล้าง ปัญญาคือตบะธรรม ตบะธรรมที่เป็นความคิดอันหนึ่งแต่มีสมาธิรองรับ มีสมาธิเป็นสากล ใจมันเป็นกลาง แล้วมันหมุนเข้ามาทำลายมัน ทำลายอวิชชา ทำลายสิ่งที่ประเสริฐ ประเสริฐคือหัวใจ คือสิ่งที่สัมผัสธรรม ชาติรู้ที่สัมผัสธรรม

แต่ปัจจุบันนี้มันสัมผัสด้วยกิเลสครอบงำ แต่เป็นสังขารขึ้นมา มันสัมผัสบ่อยครั้งเข้าๆ จนถึงที่สุดนะ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” เห็นใหม่ เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม แล้วมันเป็นธรรมขึ้นมาในหัวใจเอง ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เราเห็นเอง เราจับต้องเอง เราเป็นของเราเอง

นี่ชีวิตมีคุณค่าอย่างนี้ จิตมีคุณค่าอย่างนี้ หัวใจมีคุณค่าอย่างนี้ คุณค่าอย่างนี้ต้องถนอม ต้องรักษา เห็นไหมมีทาน สละมันเพื่อเปิดความหมักหมมของใจออกไป มีศีลเพื่อ

ความปกติของใจ มีกรรม มีปัญญาเพื่อแก้ไขให้ใจเป็นอิสระ เห็นใหม่ เราทำของเราเพื่อ
ประโยชน์ของเราละ ธรรมะเป็นอย่างนี้ละ เราสร้างมาเป็นประโยชน์กับโลก แล้วสร้าง
ขึ้นมาในหัวใจของเรา แล้วจะเป็นประโยชน์กับเราตลอดไป เอวัง